

**СТАНДАРТЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН БУХГАЛТЕРИЯ
ТИЗИМИГА ТАЪСИРИ**

**INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS
FOUNDATION**

Умаров Рахимжон

EMU University ўқитувчиси,

Райимжанова Шахноза

EMU University талабаси

***Аннотация (ўзбек тилида):** Мазкур мақолада International Financial Reporting Standards Foundation (IFRS Foundation) стандартларининг Ўзбекистон бухгалтерия тизимига таъсири таҳлил қилинган. Тадқиқотда халқаро молиявий ҳисобот стандартларининг миллий бухгалтерия тизимида қўлланилиши, унинг афзалликлари, муаммолари ва истиқболлари ёритилган. Шунингдек, халқаро стандартларни жорий этиш орқали молиявий шаффофликни ошириш, инвестицион муҳитни яхшилаш ва корпоратив бошқарув самарадорлигини кучайтириш масалалари кўриб чиқилган.*

***Калит сўзлар:** IFRS, бухгалтерия ҳисоби, халқаро стандартлар, молиявий ҳисобот, инвестиция, корпоратив бошқарув.*

***Аннотация (рус тилида):** В данной статье проанализировано влияние стандартов International Financial Reporting Standards Foundation (IFRS Foundation) на бухгалтерскую систему Узбекистана. В исследовании рассмотрены вопросы внедрения международных стандартов финансовой отчетности в национальную систему бухгалтерского учета, их преимущества, проблемы и перспективы. Также изучены вопросы повышения финансовой прозрачности,*

улучшения инвестиционного климата и совершенствования корпоративного управления.

Ключевые слова: IFRS, бухгалтерский учет, международные стандарты, финансовая отчетность, инвестиции, корпоративное управление.

Abstract (English): This article analyzes the impact of International Financial Reporting Standards Foundation (IFRS Foundation) standards on the accounting system of Uzbekistan. The study examines the implementation of international financial reporting standards in the national accounting system, including their advantages, challenges, and future prospects. The article also discusses issues related to improving financial transparency, enhancing the investment climate, and strengthening corporate governance.

Keywords: IFRS, accounting, international standards, financial reporting, investment, corporate governance.

Кириш

Ҳозирги глобал иқтисодиёт шароитида халқаро молиявий ҳисобот стандартларини жорий этиш мамлакат иқтисодий ривожланишининг муҳим омилларидан бири ҳисобланади. Жаҳон иқтисодиётида интеграция жараёнларининг кучайиши корхоналардан халқаро талабларга мос молиявий ҳисоботларни тайёрлашни талаб этмоқда. Шу нуқтаи назардан, IFRS Foundation стандартлари муҳим аҳамият касб этади.

Ўзбекистонда сўнгги йилларда бухгалтерия ҳисоби ва аудит соҳасини ислоҳ қилиш бўйича кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Айниқса, халқаро молиявий ҳисобот стандартларини миллий бухгалтерия тизимига жорий этиш давлат иқтисодий сиёсатининг муҳим йўналишларидан бирига айланди.

Адабиётлар таҳлили

Замонавий иқтисодий тадқиқотларда IFRS стандартларининг миллий иқтисодиёт ривожига таъсири кенг ўрганилмоқда. Кўплаб олимлар халқаро молиявий ҳисобот стандартлари молиявий маълумотларнинг ишончлилиги ва таққосланиш имкониятини оширишини таъкидлайдилар.

Тадқиқотчилар фикрига кўра, IFRS стандартлари молиявий ҳисоботларнинг шаффофлигини таъминлайди, инвесторлар ишончини оширади, корпоратив бошқарув сифатини яхшилади ва халқаро иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиради.

Тадқиқот методологияси

Мақолада таҳлил, таққослаш, статистик кузатув ва тизимли ёндашув усулларидан фойдаланилди. Тадқиқот жараёнида Ўзбекистон бухгалтерия тизимида IFRS стандартларини жорий этиш ҳолати ва унинг иқтисодий самарадорлиги таҳлил қилинди.

Асосий қисм

IFRS Foundation томонидан ишлаб чиқилган халқаро молиявий ҳисобот стандартлари жаҳон иқтисодиётида ягона бухгалтерия тилини шакллантиришга хизмат қилади. Ушбу стандартлар компаниялар молиявий фаолиятини халқаро даражада таққослаш имконини беради.

Ўзбекистонда IFRS стандартларини жорий этиш орқали молиявий ҳисоботлар халқаро талабларга мослаштирилмоқда, инвестицион муҳит яхшиланмоқда, корпоратив шаффофлик таъминланмоқда ва ташқи иқтисодий муносабатлар ривожланмоқда.

Бугунги кунда мамлакатимизда банклар, акциядорлик жамиятлари ва йирик корхоналар IFRS асосида молиявий ҳисобот тайёрлаш амалиётига ўтмоқда.

IFRS стандартларининг асосий афзалликлари:

- молиявий шаффофлик;

- инвесторлар ишончининг ошиши;
- халқаро молия бозорларига чиқиш имкониятларининг кенгайиши;
- компаниялар рақобатбардошлигининг ошиши;
- ҳисоботларнинг халқаро таққосланиш имконияти.

IFRS стандартларини жорий этишдаги муаммолар

Халқаро стандартларни жорий этиш жараёнида малакали бухгалтер ва аудиторлар етишмаслиги, қайта тайёрлаш курсларига эҳтиёж, дастурий таъминот харажатларининг юқорилиги, миллий бухгалтерия амалиёти билан фарқлар ва техник инфратузилманинг етарли эмаслиги каби муаммолар кузатилмоқда.

Ўзбекистонда IFRS стандартларини ривожлантириш истиқболлари

Келажакда Ўзбекистон иқтисодиётининг жаҳон иқтисодий тизимига интеграциялашуви халқаро молиявий ҳисобот стандартларининг аҳамиятини янада оширади.

Қуйидаги йўналишларда ислохотларни кучайтириш мақсадга мувофиқ:

- бухгалтерлар малакасини ошириш;
- халқаро сертификатлаш дастурларини ривожлантириш;
- рақамли бухгалтерия тизимларини жорий қилиш;
- автоматлаштирилган аудит тизимларини ривожлантириш;
- халқаро тажрибани кенг қўллаш.

Хулоса

Хулоса қилиб айтганда, International Financial Reporting Standards Foundation стандартлари Ўзбекистон бухгалтерия тизимини халқаро талаблар асосида ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этмоқда. Уларни жорий этиш молиявий ҳисоботларнинг шаффофлиги ва ишончилигини

таъминлаш, инвестицияларни жалб қилиш ва миллий иқтисодиёт рақобатбардошлигини оширишга хизмат қилади.

Шу билан бирга, халқаро стандартларни самарали қўллаш учун малакали кадрлар тайёрлаш, замонавий ахборот технологияларини жорий этиш ва бухгалтерия соҳасини рақамлаштириш муҳим вазифалардан бири ҳисобланади.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР

1. International Financial Reporting Standards Foundation расмий материаллари.
2. IFRS бўйича халқаро илмий адабиётлар.
3. Ўзбекистон Республикасининг бухгалтерия ҳисобига оид қонун ҳужжатлари.
4. Замонавий бухгалтерия ва аудит бўйича илмий мақолалар.
5. Корпоратив бошқарув ва молиявий таҳлил бўйича тадқиқотлар.